

Omskärelse av penis

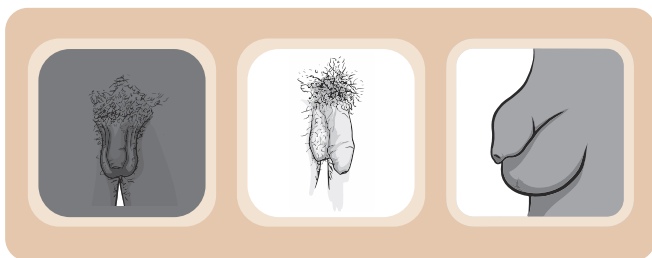

***Förhuden på penis kan skäras bort.
Det kallas för att vara omskuren.
Den här skriften är till dig som är
omskuren, eller som funderar på
att omskära dig. Den är också till
dig som funderar på om du ska
låta omskära ditt barn eller inte.***

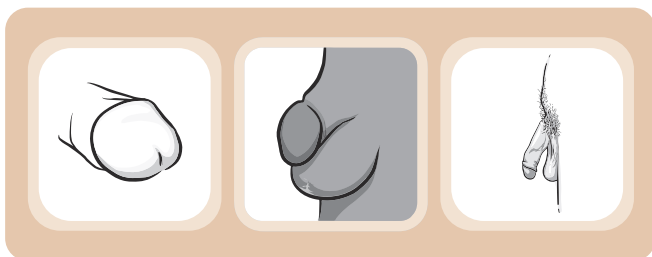
***Alla har rätt att bestämma över sin
kropp och må bra med sin sexualitet.
I den här texten får du veta vilka skäl
det finns till omskärelse och vilka
konsekvenser ingreppet kan få.
Texten handlar också om hur den
som är omskuren kan må bra
med sin kropp och sitt sexliv.***

Vad är omskärelse?

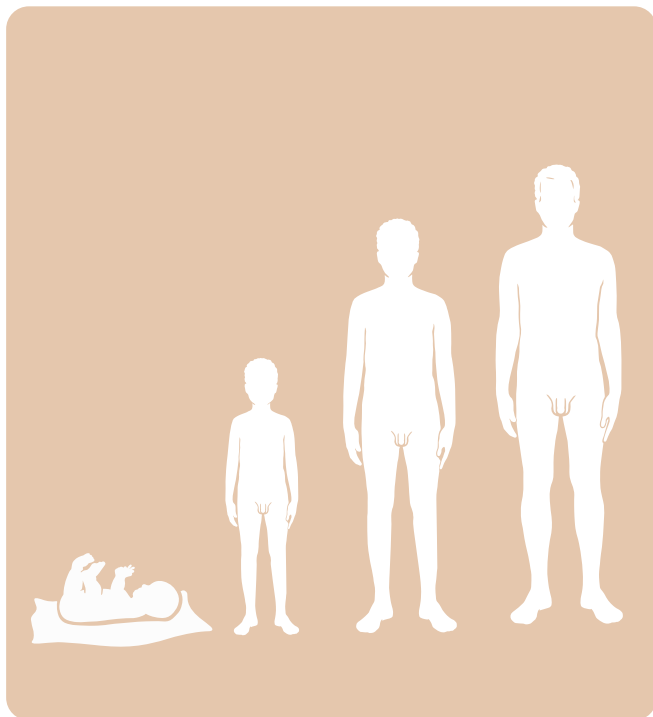
Förhuden sitter över penisens ollon och går att föra fram och tillbaka. En del har lång förhud som kan hänga ner som en snabel. Hos andra täcker förhuden inte hela ollonet.

Vid en omskärelse skärs hela eller delar av förhuden bort. Det kallas för att vara omskuren.

Ungefär 30 % av alla människor med penis är omskurna. En del har fått förhuden borttagen när de var nyfödda bebisar eller små barn. Andra gör ingreppet i tonåren. En del väljer att omskära sig när de är vuxna.

De flesta omskärelser görs av tradition där ingreppet är en del av ens religion eller kultur. I vissa länder är nästan alla med penis omskurna.

Om man själv och ens släktingar är omskurna kan det kännas självklart att ens eget barn också ska vara det. Omskärelsen kan vara en viktig del av ens identitet.

I flera kulturer och religioner är omskärelsen en ceremoni eller rit. Det betyder att det är en betydelsefull handling och att det finns regler som säger när och hur den ska gå till. Genom omskärelsen blir man en del av religionen eller gemenskapen. Så kan det vara när en nyfödd bebis blir omskuren. Omskärelsen kan också markera en viktig tid i livet. Som övergången till vuxenlivet. Då brukar omskärelsen göras i samband med puberteten.

Andra skäl till omskärelse kan vara medicinska. Eller att det känns hygieniskt. Eller att man tycker att penisen är snygg utan förhud.

Trång förhud

Ibland görs omskärelse av medicinska skäl. Det betyder att personen har något slags besvär. En vanlig anledning är att förhuden är för trång.

När man är barn är förhuden tajt. Den brukar inte gå att dra tillbaka över ollonet. När man växer blir förhuden mer töjbar. I puberteten ska den gå att dra tillbaka helt.

För vissa är förhuden för trång, och svår att dra tillbaka över ollonet. Det brukar märkas när man är tonåring. Det kan göra ont när man onanerar eller har sex tillsammans med någon.

Om förhuden känns trång kan skolsköterskan, ungdomsmottagningen eller vårdcentralen hjälpa en. Det finns en salva som gör den mer töjbar. Om inte salvan fungerar kan man ta bort hela eller delar av förhuden.

Så går en omskärelse till

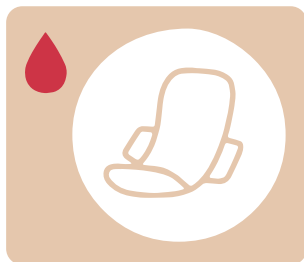
Omskärelser kan göras på de flesta sjukhus. Operationerna görs även på andra kliniker. Hur mycket det kostar beror på varför förhuden tas bort, hur gammal personen är och var i Sverige personen bor.

Om du tar bort förhuden för att du har något besvär (till exempel trång förhud) kostar det som ett vanligt sjukhusbesök. Om du är ungdom kan det vara gratis.

Om förhuden tas bort av någon annan anledning brukar det kosta mer. Det gäller även omskärelse på barn. Exakt vad det kostar är svårt att säga. Det kostar olika mycket på olika kliniker.

Själva operationen går snabbt att göra. Den som blir omskuren får bedövning eller är sövd under tiden. Det går bra att åka hem från mottagningen samma dag.

Ett spädbarn får ofta bandage-tejp på såret. Ett barn eller en vuxen brukar behöva sys. Under några dagar efter operationen kan det göra ont. Det kan också blöda litegrann.

För ett barn som blir omskuret tar läkningen sju till tio dagar. För en vuxen kan läkningen ta upp till fyra veckor.

Penis kan vara lite svullen under några veckor efter omskärelsen. Det ska inte fortsätta att göra ont men det kan vara lite ömt under den tiden.

Idrott och bad i bassäng bör undvikas de första veckorna efter omskärelsen. En vuxen ska också undvika samlag den första månaden. Ett barn kan behöva vara hemma en vecka från förskolan eller skolan.

Riskerna med en omskärelse är små. Men alla operationer innebär risker. Det går därför inte att säga att en omskärelse är helt säker.

Det kan hända att såret blir infekterat. Då blir det ömt, rött och svullet. Om såret blir infekterat behövs behandling av en läkare.

I ovanliga fall kan en omskärelse leda till allvarliga skador på penis. Det kan betyda att det krävs en ny operation. Att bli sövd kan också ge komplikationer.

En omskärelse kan även ge ärr som syns efteråt. I ovanliga fall kan ärren kännas strama eller göra ont. Om du har besvär av omskärelsen ska du söka vård. Det gäller även om omskärelsen skedde för länge sedan.

När man läser om omskärelse brukar det stå att omskärelsen är *oåterkallelig*. Det betyder att den inte går att ändra tillbaka. Om förhuden är borttagen går den inte att få tillbaka.

När en bebis blivit omskuren

Ollonet på en bebis kommer i kontakt med kiss och avföring. Därför är det viktigt att tvätta penisen noga med ljummet vatten.

Det är ovanligt men det kan hända att öppningen till urinröret blir trängre efter en omskärelse. Då kan barnet få svårt att kissa. Om det blir så kan barnet behöva få hjälp genom en operation.

Kontakta vården omedelbart om barnet som blivit omskuret får feber eller om blödningen inte går över.

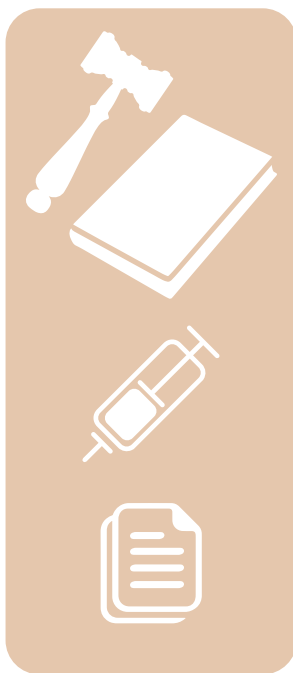
Vad säger lagen?

I Sverige är omskärelse av penis lagligt. Men en omskärelse får inte göras av vem som helst. Ingreppet måste göras av en läkare. På barn yngre än två månader får omskärelsen göras av en läkare eller av en person med ett särskilt tillstånd. Det är viktigt att miljön och instrumenten som används vid operationen är rena.

Lagen säger att den som blir omskuren ska få bedövning. Bedövningen ska alltid ges av en läkare eller sjuksköterska. En del tror att små barn inte känner smärta. Det stämmer inte. Även nyfödda barn ska få bedövning.

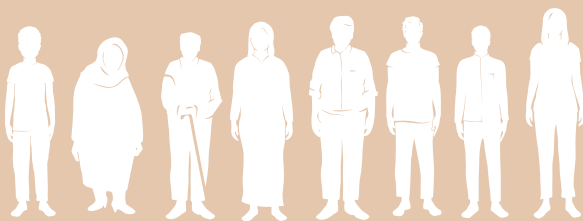
Den som ska bli omskuren har rätt att få information om vad ingreppet innebär. Det gäller även barn, om de är stora nog att förstå informationen. I lagen står det att man ska ta reda på vad barnet vill. Ingreppet får inte genomföras mot barnets vilja.

Det är viktigt att en omskärelse görs på rätt sätt. Annars är de mer osäkra och kan vara farliga. Det gäller även när nyfödda bebisar blir omskurda.

Funderar du på att låta omskära ditt barn?

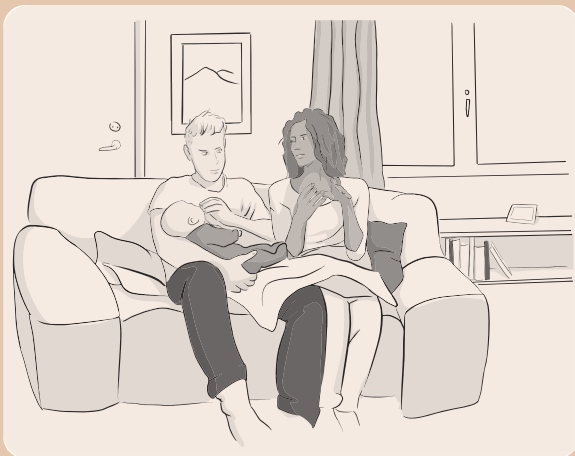
Föräldrar kan uppleva en stark press från omgivningen att omskära sina barn. Kanske är det en självklarhet bland ens vänner eller släktingar.

Det kan också vara så att du är tillsammans med en partner som tycker att det är mycket viktigt.

För en enskild förälder eller familj kan det vara svårt att välja på ett annat sätt. Då kan du behöva stöd utifrån.

Prata med din partner om ni är två föräldrar. Känner ni på samma sätt? Har ni olika åsikter? Börja prata om omskärelsen i god tid. Då hinner ni ta ställning till den andras tankar och känslor. Vill vi att vårt barn ska bli omskuret? Varför då? Vilka risker kan finnas?

Ta reda på vad det finns för konsekvenser med omskärelse. Utgå från vad som står i lagen men också från vad det kan innebära för just ditt barn.

Kan ni tänka er att vänta tills barnet är stort nog att bestämma själv? Många familjer väljer att göra så. Då hinner barnet fundera på vad det själv vill. Om ditt barn vill omskära sig när det är vuxet kan det göra det då.

Könsstympning av flickor och kvinnor

Könsstympning av flickor och kvinnor kallas ibland också för omskärelse. Det är förbjudet i Sverige och i stora delar av världen och ses som ett allvarligt brott mot barns och kvinnors rättigheter. Det är också olagligt att ta med en flicka till ett annat land och utföra könsstympningen där. Även om könsstympning är tillåtet i det landet.

Du kan läsa mer i skriften
Könsstympning.

Konsekvenser av omskärelse

Förhudens uppgift är att skydda ollonet, där huden är extra tunn och känslig. Förhuden gör så att ollonet inte gnuggas eller skavs mot kläderna eller huden runt omkring.

När man tar bort förhuden försvinner det skyddet. Då blir huden på ollonet i stället lite tjockare och mindre känslig. Det är kroppens sätt att skydda ollonet.

På förhudens insida finns det talgkörtlar. De tillverkar ett slags fett som kallas för smegma. Det håller ollonet smidigt. Det skyddar också mot bakterier och svamp. Smegman brukar vara vit och krämig och samlas under förhuden. Den tvättas enkelt bort med vatten.

Om man tar bort förhuden försvinner även talgkörtlarna och smegman. Det kan göra att ollonet känns lite torrare.

På könsorganet finns tusentals nervändar som gör att det kan kännas skönt att smeka där.

Efter en omskärelse kan känslan i penis minska. Det beror på att huden på ollonet långsamt har blivit lite tjockare. Det beror också på att nervändar har försvunnit. Ungefär 10 % av nervändarna på penis försvinner om man skär bort förhuden.

Hur mycket känslan påverkas är svårt att veta. En del märker ingen skillnad. Andra tycker att skillnaden är stor.

Många som är omskurna har varit det sedan de var barn och har inget att jämföra med. De har lärt känna sin egen kropp och vet hur just den fungerar.

Omskärelse och renlighet

En del upplever att omskärelse är mer hygieniskt. Med hygieniskt brukar man mena att det är rent och hälsosamt.

Det kan finnas olika skäl till att man känner så. För vissa hänger det ihop med uppfattningar i ens religion eller kultur.

En del har hört att det minskar risken för köns- sjukdomar.

Eller så tänker man att det är lättare att hålla penis ren när den är omskuren.

Att vara omskuren kan minska risken för att få hiv och vissa andra könssjukdomar. Men skillnaden är ganska liten och det är svårt att veta hur stort skyddet verkligen är.

Att vara omskuren räcker inte som skydd mot hiv. Den som är omskuren behöver använda skydd mot könssjukdomar precis som den som har förhuden kvar.

Du kan läsa mer om säkrare sex och skydd i skriften *Könssjukdomar*.

En penis hålls ren genom att man tvättar den med ljummet vatten. Tvål kan torka ut huden. Använd olja utan parfym i stället. Det gäller både om man har förhuden kvar och om den är borttagen. Om man har förhuden kvar drar man tillbaka förhuden och tvättar under den.

Det är först i puberteten som förhuden brukar gå att dra tillbaka helt. En del tror att man behöver tvätta under förhuden på små barn. Det behöver man inte. Penisens hålls ren av sig själv. Det är bara om barnet har en infektion, eller har fått in något som irriterar under förhuden, som rengöring är nödvändig.

Det kan kännas hygieniskt och rätt att vara omskuren. Och det kan kännas lika hygieniskt och rätt att inte vara det.

Det är egentligen inte någon skillnad mellan en penis som är omskuren och en som inte är det: båda är friska och hälsosamma.

Sex och lust

Att onanera betyder att göra sköna och upphetsande saker med sin egen kropp. En bra sak med onani är att man kan göra precis det man själv tycker om. Det hjälper en att lära känna sig själv och sin lust.

Ett vanligt sätt att onanera är att dra förhuden fram och tillbaka över ollonet. Den som är omskuren brukar onanera på andra sätt. Du kan testa att skruva med handen runt penis skaft. Eller gnida och krama med handflatan över ollonet.

Vad en person tycker är skönt beror inte på om man är omskuren eller inte. Vad som känns bra behöver du ta reda på själv. Våga experimentera och testa olika saker.

Saliv, olja eller glidmedel kan göra att sexet känns mjukare, halare och skönare.

Använd gärna olja eller glidmedel när du onanerar eller har sex tillsammans med någon annan. Du kan ta vanlig matolja eller barnolja utan parfym. Glidmedel är en hal kräm. Den finns att köpa på apoteket och nätet.

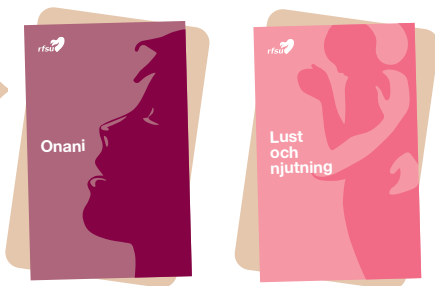
En omskärelse behöver inte påverka ens lust, sexliv och sexualitet. Hur man känner och mår är olika för olika personer. Hur det känns kan också förändras genom livet. Att vara omskuren kan kännas sexigt och roligt, självklart och snyggt. Eller så är det inte något personen tänker på alls. För några är det en orsak till problem när det kommer till sex.

Den som låter omskära sig som vuxen kan uppleva att det blir en förändring. Det kan behövas lite tid att vänja sig. En del hoppas att ollonet ska bli mindre känsligt så att de kan ha sex längre. Men det kan bli så att ollonet blir mer känsligt, särskilt första tiden efter ingreppet. Hur det blir för en själv går inte riktigt

att veta. En del tycker att sex är skönare efteråt, andra tycker att det är mindre skönt. En del märker ingen särskild skillnad.

Med tiden lär man känna sin kropp. Det finns många tips och råd att få om sex. Om du har frågor eller funderingar finns det hjälp att få.

Läs mer i skrifterna *Onani* och *Lust och njutning*.

Är din partner omskuren?

Alla kroppar fungerar olika. För att veta vad ens partner tycker om måste man fråga. Be den du har sex med att visa och berätta vad som känns skönt.

Vem bestämmer?

Alla har rätt att själva bestämma över sin kropp. En vuxen person kan ta ställning till fördelar och nackdelar. Och till de risker som finns.

Var och en har också rätt att välja vilken religion eller gemenskap man vill vara en del av. Du har rätt att själv välja vad som är viktigt och betydelsefullt för dig.

En omskärelse får inte ske mot en persons vilja. Det står i lagen, och det gäller även barn. Om man vet att ett barn inte vill göra ingreppet får man inte genomföra det.

Men det är omöjligt att veta vad ett litet barn vill. Små barn förstår inte vad en omskärelse är. Därför kan de inte heller säga ja till att göra ingreppet. Även större barn kan ha svårt att förstå vad en omskärelse innebär.

De som menar att det är rätt att omskära små barn tycker att det är viktigt att familjer får bestämma själva och utöva sin religion så som de vill. Om omskärelsen är en del av ens religion eller kultur kan den ha stor betydelse.

De som menar att det är fel att omskära små barn tycker att även barn ska få bestämma över sin egen kropp och sexualitet. De tycker inte att det är rätt att förändra ett barns kropp för alltid. Särskilt inte på ett sätt som är smärtsamt och kan ge problem.

I många sammanhang byter man idag ut omskärelsen mot en symbolisk handling. Det kan vara att beröra förhuden, i stället för att skära bort den. Innebörden är samma som tidigare. Ceremonin kan innebära att man blir en del av en religion. Eller visa att man är på väg att bli vuxen.

Vill dina föräldrar att du ska omskära dig?

En del barn vet att de ska bli omskurna. Eller får frågan av sina familjer om de vill bli det.

Det kan vara svårt att veta vad man själv vill. Vad ens familj tycker kan påverka ens känslor. Det är ofta svårt att välja på ett sätt som gör ens föräldrar besvikna.

Du kan prata med en lärare, skolsköterska eller någon annan vuxen. Det kan vara skönt att få sätta ord på sina känslor. Om du inte vill bli omskuren ska du få hjälp och stöd att slippa bli det.

Frågor och funderingar

Många som är omskurna är nöjda med det. Omskärelsen är en del av den man är.

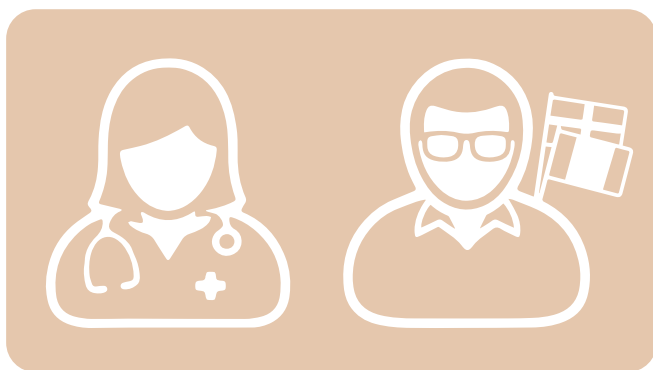
Andra tycker att det är jobbigt att vara omskuren. De upplever problem eller nackdelar. Det kan kännas konstigt att inte själv ha fått vara med och bestämma över sin kropp. Man kan känna sig sviken eller arg och ledsen på sina föräldrar. Om man inte längre vill tillhöra föräldrarnas religion kan det kännas fel att vara omskuren just därför.

En del känner sig annorlunda, utanför eller utpekade. Så kan det bli både om man är omskuren och om man inte är det. Känslorna kan bero på om människor runt omkring en är omskurna eller inte. Och vad andra har för åsikt om omskärkelse.

Vill du prata om dina tankar och känslor?
Har du frågor? Har du besvär eller smärta?
Vill du bli undersökt?

Kontakta en vårdcentral, ungdomsmottagning
eller sex- och samlevnadsmottagning.
Går du i skolan kan du prata med skolsköterskan.

Du som är förälder kan också kontakta en mottagning.
Du har alltid rätt till tolk. Meddela mottagningen innan.

Den du får träffa har tystnadsplikt. Det betyder att den inte kommer att berätta för någon att du har varit där, eller varför.

***Alla har rätt att må bra
med sin kropp och sin
sexualitet – det gäller
både barn och vuxna.***

Att skapa förutsättningar för att förändra och förbättra människors liv har varit RFSU:s målsättning ända sedan starten 1933.

RFSU är en politiskt och religiöst obunden ideell organisation med syfte att sprida en kunskapsbaserad och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. Genom sexualupplysning, utbildning och opinionsbildning vill RFSU slå håll på fördomar, öka kunskapen och den sexuella hälsan, i Sverige såväl som internationellt. RFSU har ett frihetsperspektiv och rättighetsperspektiv på sexualiteten som utgår från allas frihet att vara, frihet att välja och frihet att njuta. När du köper en produkt, är medlem, samarbetar eller stödjer RFSU:s arbete bidrar du till fortsatt förändring av människors liv.

RFSU är en medlemsorganisation.

Vill du bli medlem? anmäl dig på

www.rfsu.se/medlem

Du kan läsa mer om RFSU:s verksamhet på

www.rfsu.se

